

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

VI науково-практична конференція

Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі

28–29 жовтня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

БІБЛІОТЕКИ І СУСПІЛЬСТВО: РУХ У ЧАСІ ТА ПРОСТОРИ

Матеріали VI науково-практичної конференції,
присвяченої 105-річчю Наукової бібліотеки
Харківського національного медичного університету

Харків, 28–29 жовтня 2025 року

Харків
2025

ЗМІСТ

Киричок Ірина <u>РОЗВИТОК УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ – ІСТОРИЧНИЙ ПОСТУП ЧИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЧЕРЕЗ КРИЗИ?</u>	6
Абашнік Володимир <u>ФРІДРІХ КАРЛ ФОРБЕРГ (1770–1848): ФІЛОСОФ ТА БІБЛІОТЕКАР</u>	16
Белодєд Олена, Могильна Оксана <u>ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БІБЛІОТЕЧНОГО ФАХІВЦЯ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ</u>	25
Білоус Валентина, Бровчак Людмила <u>ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я У ВДПУ ІМ. М. КОЦЮБІНСЬКОГО: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ</u>	32
Боровик Ольга <u>ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ПІДТРИМКА НАУКИ ТА ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ (НА ПРИКЛАДІ БІБЛІОТЕКИ ПДМУ)</u>	43
Бугрій Анастасія <u>ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ВІРТУАЛЬНИХ ВИСТАВОК У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ БІБЛІОТЕК</u>	49
Будецька Ольга <u>ПРАЦІ ВИДАТНИХ СУДОВИХ МЕДИКІВ-ЕКСПЕРТІВ ХАРКІВЩИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. Е. Ф. БЕЛЛІНА ТА М. О. ОБОЛОНСЬКОГО В КОЛЕКЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ПАМ'ЯТОК ХДНБ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА</u>	52
Волкова Анастасія, Харахаш Олександр, Сиволап Оксана <u>ІНКЛЮЗІЯ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: БІБЛІОТЕЧНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ПОРУШЕННЯМ ЗОРУ</u>	65
Holovach Tetiana <u>DIGITAL TOOLS AND CRITICAL THINKING: ENHANCING INFORMATION LITERACY COMPETENCIES</u>	69
Запотічна Роксолана <u>ПАРТНЕРСТВО БІБЛІОТЕК І КАФЕДР МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ: СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ВЗАЄМОДІЇ У ЗВО</u>	77

Киричок Ірина, Красюкова Оксана, Бабак Тетяна <u>АРТСЕСІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я</u> <u>УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ: РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ В</u> <u>ХНМУ</u>	84
Козак Ірина <u>ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ ВІДДІЛУ МЕДИЧНОЇ</u> <u>ЛІТЕРАТУРИ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОУНБ</u>	91
Куц Ольга <u>ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ: ДОСВІД РОЗРОБКИ БІБЛІОТЕЧНОГО САЙТУ</u> <u>З ВИКОРИСТАННЯМ ШІ</u>	95
Малішевська Наталія <u>ВОЛОДИМИР ФІЛАТОВ – ВЧЕНИЙ, НОВАТОР, МИТЕЦЬ</u>	97
Медведь Марія, Медвідь Марина <u>БІБЛІОТЕЧНІ ПРОПОЗИЦІЇ ДІТЯМ ЗІ СТАТУСОМ ВНУТРІШНЬО</u> <u>ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ: ДОСВІД РОБОТИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ</u> <u>УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ</u>	104
Миросниченко Михайло, Бібіченко Вікторія, Кузнецова Мілена <u>ДОСВІД СПІВПРАЦІ КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ</u> <u>ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ІМЕНІ Д. О. АЛЬПЕРНА ХАРКІВСЬКОГО</u> <u>НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ З НАУКОВОЮ</u> <u>БІБЛІОТЕКОЮ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НА</u> <u>МАЙБУТНЄ</u>	110
Некрасова Наталія, Киричок Ірина <u>БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР ЯК ДЖЕРЕЛО СТІЙКОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ</u>	113
Несін Вікторія <u>ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА БІБЛІОТЕКИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ</u> <u>ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ</u>	114
Павленко Тетяна <u>УНІВЕРСИТЕТСЬКА БІБЛІОТЕКА В ІНСТИТУЦІЙНІЙ ЕКОСИСТЕМІ</u> <u>ВІДКРИТОЇ НАУКИ</u>	120
Палько Христина, Надрага Марта, Дедишина Лариса <u>ЛИПИ У НАУЦІ Й ОСВІТІ: ІВАН – У КОЛІ НТШ, ЮРІЙ – В ОЦІНКАХ</u> <u>ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ</u>	130

Петруновська Світлана <u>ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ШИ- ТЕХНОЛОГІЙ В БІБЛІОТЕЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ КПІ ІМ. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО</u>	136
Рибальченко Олена <u>БІБЛІОТЕКА ЯК КОРЕНІ ТА КРИЛА УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ: ШЛЯХ СТІЙКОСТІ, АДАПТИВНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ ДЕРЖАВНОГО БІОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ</u>	144
Сакалюк Олексій, Волкова Анастасія <u>ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНИХ СЕРВІСІВ</u>	150
Скрипченко Лариса, Кравченко Світлана <u>ТРАНСФОРМАЦІЯ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ: ДОСВІД НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ХНМУ</u>	154
Сокур Олена, Клименко Оксана <u>ЕТАПИ ТЕХНОЛОГІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ ПРАКТИКИ</u>	160
Харахаш Олександр, Сакалюк Олексій <u>ЕТИКА Й УПЕРЕДЖЕННЯ В АЛГОРИТМАХ РЕКОМЕНДАЦІЙ: ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОСТУП ДО МЕНШ ПЕРЕДСТАВЛЕНИХ КОЛЕКЦІЙ</u>	165
Янчуков Олександр <u>БІБЛІОТЕЧНИЙ ВІДЕОКОНТЕНТ: БАЗОВІ ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ</u>	169
<u>ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ</u>	173

SOME ASPECTS OF LOCAL HISTORY WORK OF THE MEDICAL LITERATURE DEPARTMENT OF KHMELNYTSK OUNB

Iryna Kozak

Khmelnytsk Regional Universal Scientific Library

***Abstract.** The article highlights the experience of the Khmelnytsky Regional Universal Scientific Library in organising medical local lore and popularising the scientific heritage of medical workers, natives of Khmelnytsky region.*

***Keywords:** Khmelnytsky Regional Universal, local history, medical local history.*

ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ: ДОСВІД РОЗРОБКИ БІБЛІОТЕЧНОГО САЙТУ З ВИКОРИСТАННЯМ ШІ

Ольга Куц

Наукова бібліотека

Харківський національний медичний університет

***Анотація.** У роботі розглянуто процес створення нового сайту Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету (ХНМУ). Визначено роль штучного інтелекту у розробці дизайну та наповненні сайту, що дало змогу підвищити ефективність роботи й оптимізувати процес створення вебресурсу.*

***Ключові слова:** сайт бібліотеки, штучний інтелект, ресурси та сервіси, цифрові технології, вебдизайн.*

Сучасне інформаційне середовище вимагає від бібліотек не лише забезпечення доступу до ресурсів, а й надання повного спектра послуг, сервісів у цифровому форматі. Сайт бібліотеки перестав бути пасивною «вітриною» – він стає інтегрованим простором, що підтримує навчальний процес, наукові дослідження та повсякденну інформаційну діяльність користувачів. Використання сучасних технологій, зокрема штучного інтелекту (ШІ), дає змогу ефективно створювати, розвивати та підтримувати цифрові ресурси та сервіси.

Новий сайт Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету (<https://libr.knmu.edu.ua/>) створювався з метою підвищення ефективності інформаційного обслуговування користувачів, розширення доступу до електронних ресурсів і сервісів, а також підтримки наукової та освітньої діяльності університету. Попередній сайт, створений у 2012 році,

залишався функціональним у частині представлення ресурсів і простих сервісів, проте його дизайн і технічні рішення морально застаріли, не було адаптації до мобільних пристроїв, а його структура та навігація вже не відповідали сучасним вимогам зручності та інтерактивності.

Головною ідеєю створення нового сайту було забезпечення зручного доступу до ресурсів і сервісів бібліотеки та підтримка навчальної і наукової діяльності користувачів. Через обмежене фінансування, зокрема у воєнних умовах, розробка здійснювалася власними силами колективу бібліотеки. Серед основних завдань – забезпечення адаптивності для мобільних пристроїв, гнучкості структури для подальшого розвитку, а також візуальна інтеграція з сайтом університету шляхом використання кольорів, шрифтів і дизайнерських елементів.

Розробка сайту почалася з вибору технологічного підходу. Було обрано систему управління контентом (CMS) Joomla, що дала змогу швидко реалізувати структуру сайту та інтегрувати необхідні плагіни та додатки без залучення сторонніх розробників. Під час ухвалення рішень активно застосовувалися інструменти штучного інтелекту. ШІ допомагав порівнювати можливості різних CMS оцінити їхню адаптивність, безпеку, гнучкість і простоту налаштування. Також широко використовувалися ресурси професійних спільнот: форуми, блоги та навчальні відео на YouTube.

На етапі проектування структури та дизайну було проаналізовано сучасні бібліотечні сайти українських і закордонних ЗВО, що дозволило визначити оптимальну організацію розділів і логіку навігації. Структура неодноразово коригувалася на основі внутрішніх обговорень, а дизайн розроблявся з урахуванням принципів адаптивності та зручності користування.

Під час наповнення сайту активно використовувався ШІ. Чати GPT та Gemini допомагали визначити оптимальний спосіб подання інформації, реалізувати сервіси, писати та редагувати коди, налаштовувати модулі, компоненти та стилі, особливо на складних сторінках. Для ефективної роботи важливими стали базові знання HTML і CSS, які дозволяють точніше формулювати запитання та швидше отримувати потрібні рішення. Розробка й тестування сайту спочатку проводилися на локальному сервері перед публікацією в інтернеті.

Сайт перебуває в процесі розвитку: не всі сторінки наповнені, триває налаштування адаптації під мобільні пристрої та внутрішнього пошуку, створення англійської версії. Планується впровадження додаткових сервісів, зокрема календаря подій, що потребує складних налаштувань. Для оцінки зручності користування планується проведення юзабіліті-тестування серед студентів і співробітників університету. Певні труднощі виникали через

обмеження безкоштовних версій сервісів ШІ, що вимагало продуманої організації роботи та взаємодії з кількома діалогами одночасно.

Реалізація проекту демонструє, що створення сучасного сайту бібліотеки можливе навіть за обмежених ресурсів і складних умов. ШІ виступає ефективним допоміжним інструментом, що поєднує технічні можливості з аналітичним підходом. Поєднання бібліотечних компетенцій, технічних знань і підтримки інструментів ШІ дозволяє успішно реалізувати проєкт та створити сучасний цифровий сервіс для користувачів.

FROM IDEA TO IMPLEMENTATION: THE EXPERIENCE OF DEVELOPING A LIBRARY WEBSITE USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Olha Kuts

Scientific Library

Kharkiv National Medical University

***Annotation.** The paper examines the process of developing a new website for the Scientific Library of Kharkiv National Medical University. It highlights the role of artificial intelligence in the website's design and content creation, which enhanced work efficiency and streamlined the web development process.*

***Keywords:** library website, academic library, artificial intelligence, resources and services, digital technologies, web design.*

ВОЛОДИМИР ФІЛАТОВ – ВЧЕНИЙ, НОВАТОР, МИТЕЦЬ

Наталія Малішевська

Національна наукова медична бібліотека України

***Анотація.** У 2025 році виповнюється 150 років від дня народження академіка В. П. Філатова (1875–1956) – видатного вітчизняного вченого, лікаря-офтальмолога, одного із засновників сучасної офтальмології, творця наукової школи, ініціатора і засновника Інституту очних хвороб (нині – Інститут очних хвороб і тканинної терапії імені В. П. Філатова НАМН України). Наукова діяльність академіка Філатова охоплює широкий спектр фундаментальних і прикладних досліджень в галузі офтальмології. Окрім медичної та науково-організаційної діяльності, В. П. Філатов проявив себе і як творча особистість, зокрема його творчій потенціал реалізувався у численних*